

Abstrakt

Právní aspekty reorganizace československého divadelnictví po druhé světové válce

Poté, co byla v květnu 1945 obnovena činnost divadel, započala tzv. divadelní revoluce během které dochází k zásadním změnám v řízení a organizaci divadelnictví. I přes veškeré rakousko-uherské a prvorepublikové snahy totiž tuto problematiku po druhé světové válce upravovalo stále ještě účinné nařízení ministerstva vnitra č. 454/1850 ř.z., divadelní řád ze dne 25. listopadu 1850. Rovněž bylo v plánu právní úpravu divadelnictví na území Československa sjednotit, protože na Slovensku byl od roku 1848 účinný uherský zákonný článek XXXI, tedy právní úprava odlišná (a dokonce ještě starší) než ta na území Čech.

Tato diplomová práce se zabývá právními aspekty během zmíněné reorganizace divadel, přičemž hlavním cílem výzkumu je zmapování vývoje právní úpravy divadelnictví po druhé světové válce v kontextu předchozích právních úprav. Za účelem zjištění odpovědi na výzkumnou otázku, v čem se divadelní zákon z roku 1948 lišil od předchozí právní úpravy a historických návrhů divadelních předpisů, byla provedena komparace a rozbor jednotlivých ustanovení. Rovněž jsou zmíněny změny, které nastaly v divadelnictví po přijetí divadelního zákona v roce 1948, jeho zhodnocení a následující právní úprava.

Při výzkumu bylo zjištěno, že přijetím divadelního zákona v roce 1948 byla završena dlouholetá snaha divadelníků o novou právní úpravu divadelnictví, kterou však došlo k odstranění soukromopodnikatelského systému (koncesí) a určení konkrétních provozovatelů divadel, kterým bylo umožněno užívání majetku původních divadelních podnikatelů. K pozitivním změnám došlo na poli divadelního školství a v oblasti loutkového divadla, které bylo postaveno na roveň ostatním druhům divadelního umění.

Avšak ani divadelní zákon z roku 1948 nebyl shledán dostačujícím, a proto začala být brzy připravována nová divadelní úprava, zákon č. 55/1957, o divadelní činnosti (divadelní zákon), který nabyl účinnosti 16. listopadu 1957.

Klíčová slova: divadlo, divadelní zákon, kulturní politika